โรงเรียนทอฝัน

เรืองศักดิ์ ดวงพลา

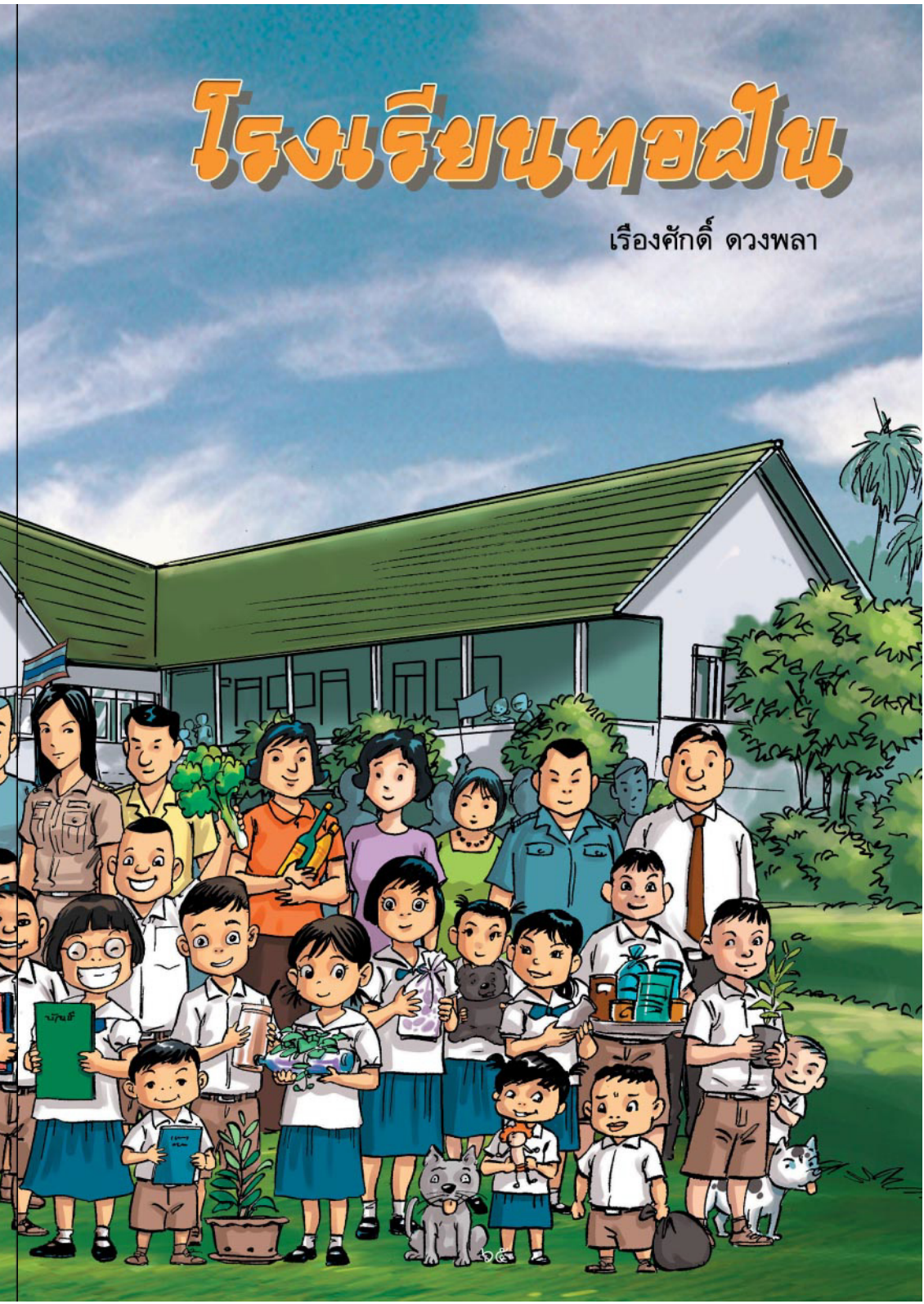

ตั้งใจเรียน
นะลูก โตขึ้น
จะได้เป็นคนดี
มีความรู้
มีความรู้
แล้ว
มันดียังไง
ครับพ่อ
จะได้มีงานทำ
เลี้ยงครอบครัว
ได้

แต่ผม
ชอบเป็นชาวนา
ชอบขี่ควายเล่น
สนุกจะตายไป
เอ็งเป็นชาวนาก็ได้
แต่ต้องมีการศึกษา
ขยันและอดทน
ว้า...
น่าเบื่อ
โลกนี้มีหลายสิ่งหลายอย่างแสนน่าเบื่อ
ยาขมก็น่าเบื่อ เพราะไม่อร่อย
เหมือนขนมหวาน

ความขยันหมั่นเพียร
ก็น่าเบื่อ เพราะไม่สุขสบาย
เหมือนนอนตีพุงเล่น
แต่ยาขม
ช่วยรักษาไข้
ส่วนความขยัน
หมั่นเพียรจะทำให้
พบความสำเร็จ
สุขสบายใน
อนาคต

พ่อคิดว่า
อนาคตของผม
จะเป็นยังไง

อนาคตของใคร
ก็ของมันสิลูก

เอ็งต้อง
ปั้นแต่งมัน
เอาเอง
พ่อ

คุณครูคะ นักเรียนชายตีกันค่ะ
อ้าว ! ที่ไหน หนุงหนิง
ที่สวนเกษตรพอเพียงหลังโรงเรียน แปลงผักเละเทะหมดเลยค่ะ
ทะเลาะกันเรื่องอะไรนี่
เฮ้ย ! ครูสมประสงค์มาแยกกันเร็ว
เก่งนักใช่มั้ย
ฮี้ย !
เอาล่ะ
บอกครูมาซิทำไมต้องชกต่อยกัน

ก็ไอ้ก้องนี่สิ ครับครู มันเหยียบแปลงผักของผมชะเละเลย
ก็กูบอกแล้วไง ไม่ได้ตั้งใจ ใครจะมีตาหลังมองเห็น
ไม่เห็นแล้วทำไมเหยียบถูกวะ มึงอิจฉาที่ผักกูงามกว่าล่ะสิ
กูไม่ใช่พวกขี้อิจฉาเว้ย
อิจฉา กูรู้ มึงกลัวว่ากูจะได้คะแนนเยอะกว่า
ไอ้ดำปากเสีย มึงมาชกปากกันอีกมา
ได้เลยไอ้ขี้อิจฉา กูไม่กลัวมึงหรอกเว้ย
เดี๋ยว ๆ หยุดก่อน
นี่ต่อหน้าครูนะ ยังจะทะเลาะกันอีก
โรงเรียนเดียวกันแท้ ๆ แถมยังเรียนห้องเดียวกันเสียด้วย ไม่รู้จักรักใคร่ปรองดองกันซะเลย
อีกอย่าง เราไม่ควรขึ้นมึงกูหรือพูดคำหยาบใส่กัน ต่างฝ่ายต่างว่ากัน เรื่องเล็กก็เป็นเรื่องใหญ่
เล่ามาซิยังไงต่อ

ดำเขาก็ทำเป็นถอยหลังเหยียบแปลงผักของผมคืน
ก็เอ็งไม่ยอมขอโทษนี่นา เหยียบคืนจะได้เสมอกัน
แล้วเสมอกันมั้ย
เอ่อ...
และทั้งคู่
นี่ล่ะ เรื่องเล็กก็เป็นเรื่องใหญ่ได้ ถ้าไม่รู้จักให้อภัยไม่รู้จักเสียสละ
มีบทเรียนกันทั้งคู่แล้ว พวกเธอยังจะอยากทะเลาะกันอีกมั้ย ถ้าอยากชกกันเดี๋ยวจะจัดเวทีให้ เอาหน้าเสาธงเลย
หว่าย
งั้นก็จับมือกันขอโทษกันซะ
เราขอโทษ
เราก็ขอโทษ
เยี่ยม ลูกผู้ชายต้องมีน้ำใจนักกีฬา

แล้วผมก็ให้พวกเขา
รับผิดชอบแปลงผักร่วมกัน
ทำหน้าที่ให้เสมอกัน
อีกอาทิตย์ต่อมา
ก็เห็นหัวเราะหัวใคร่
เข้ากันได้ดีเลยครับ
ครูใหญ่
ดีมากครูสมประสงค์
ผมเห็นด้วยเลย
ที่ให้เด็กรับผิดชอบ
งานร่วมกัน

เป็นการทำโทษเด็กแบบ
ยิงทีเดียวได้นกหลายตัว
การให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน
ช่วยกัน ทำให้ความเป็นเพื่อน
แน่นแฟ้นขึ้น ได้ทั้งผักสวย ๆ
ได้ทั้งมิตรภาพ

แล้วเด็กสองคนนี้ก็เป็นหัวโจกห้อง
ชะด้วยนะครับ มีเรื่องระหองระแหง
แบ่งฝักแบ่งฝ่ายกันเสมอ พอหัวโจก
เป็นเพื่อนกันหางแถวก็ดีขึ้นเอง
ความ
สามัคคี
ก็เกิดขึ้น
ทำวิกฤต
ให้เป็นโอกาส

แล้วเรื่องร้านค้าสหกรณ์ของโรงเรียน
ในฐานะครูเป็นคนต้นคิดเล่าให้ฟังหน่อยซิ
ผลตอบรับดีวัน
ดีคืนครับ ชาวบ้าน
เข้ามามีส่วนร่วม
เพราะเห็นประโยชน์

ไม่เหมือนเมื่อห้าปีก่อนนะ
ร้านสหกรณ์ล้มพับไป
เพราะขาดการเอาใจใส่
อย่างจริงจัง
ทำไม
หรือคะ

เกี่ยวกับเงิน ๆ ทอง ๆ
เห็นว่าทุนหายกำไรหด
เพราะมีเรื่องทุจริต
จนครูใหญ่คนก่อนถูกย้าย

ร้านสหกรณ์จำเป็นจะต้องอาศัยความซื่อสัตย์
ต้องทำบัญชีรายรับรายจ่ายให้โปร่งใส
สมาชิกต้องได้รับประโยชน์จากเงินปันผล
อย่างถูกต้อง

เด็ก ๆ ได้เรียนรู้
เรื่องการค้าขาย
การใช้ประโยชน์
จากวัตถุดิบ
ที่มีอยู่ในท้องถิ่น
มีพืชผัก ผลไม้
อาหารแปรรูป
บรรจุภัณฑ์
งานหัตถกรรม
นักเรียนของเรา
ได้ขายสินค้า
จากการทำสวน
เกษตรพอเพียง
คนละเล็กละน้อย
มีการฝากเงิน
ในธนาคาร
ออมทรัพย์ของ
โรงเรียนทุกวัน

นักเรียนโต
ได้เรียนรู้เรื่อง
การทำบัญชี
การคิดอัตรา
ดอกเบี้ย
การจัดการ
ธนาคารออมทรัพย์
ด.ญ.ฟ้าใส
วันนี้ฝาก
๒ บาท

เด็กรู้จักทำงาน รู้จักที่มาของเงินจึง
รู้คุณค่า จับจ่ายใช้สอยอย่างรู้จักคิด
รู้จักวางแผนการใช้แต่ที่จำเป็น

สินค้าส่วนหนึ่งเราก็ร่วมกับกลุ่มผลผลิตชุมชนส่งไปขายตามห้างตามร้านค้าในเมือง หรือลงประกาศขายในอินเทอร์เน็ต

ด้านคุณธรรม ก็ได้รับความร่วมมือจากทางวัดให้พระมาช่วยอบรมสั่งสอนเด็กๆ แต่ละเดือนพาเด็กเข้าวัด ฟังธรรมะ เรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชน และช่วยกันทำความสะอาดบริเวณวัด

เดี๋ยวนี้โรงเรียนในระดับจังหวัด ระดับอำเภอหลายแห่งหันมาใช้ความพอเพียงในการบริหาร และหลายโรงเรียนก็ประสบผลสำเร็จอย่างน่าพอใจ

แต่ว่าการบริหารก็ขึ้นกับสภาพแวดล้อมของแต่ละแห่ง

โรงเรียนในเมืองก็ต้องปรับให้เข้ากับวิถีชีวิตของคนในเมือง

ในชนบทก็ปรับให้เข้ากับการดำเนินชีวิตคนในท้องถิ่น

เราต้องเน้นการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด เป็นการช่วยชาติ ประหยัดงบประมาณด้วย
ถูกของครู ต้องพึ่งตนเองให้ได้ ขืนรอแต่งบก็ไม่ต้องทำอะไร เราต้องช่วยกันในชุมชนของเราเป็นอันดับแรก
วัด บ้าน โรงเรียน ต้องร่วมมือกัน
ทุ่มเทเหลือเกินนะเพื่อนเรา
รางวัลครูดีเด่นปีนี้จะไปไหนเสีย
ไม่ถึงขนาดนั้นหรอก
เราเป็นข้าของแผ่นดิน ควรต้องทำเป็นตัวอย่าง
เดี๋ยวนี้ ชาวบ้านชาวช่องทั้งรักทั้งศรัทธาครู เพราะเป็นคนกล้าคิดกล้าทำ
ผมเพียงแต่นำแนวคิดของในหลวงมาปฏิบัติเท่านั้นเอง ซึ่งทุกคนก็ทำได้
ไม่เอาล่ะ คุยกับครูวกเข้าแต่เรื่องเครียด ๆ ไปหากรึบผ่อนคลายที่ร้านคาราโอเกะในเมืองดีกว่า

ไม่ตามครูเอก
ไปกุ๊กกิ๊กกับสาว ๆ
ในร้านเหล้าหรือคะ

ลำพังเงินเดือน
ครูตัวน้อย ๆ อย่างผม
ไม่สะดวกจะฟุ่มเฟือย
อย่างนั้นหรอกครับ
ดิฉันว่า
ถึงมี
ครูก็ไม่ทำ
มากกว่า

ครูอ้อย

ก็ไม่แน่
คนเรา
เปลี่ยนแปลง
กันได้
แต่ไม่ใช่ครู
สมประสงค์แน่
เพราะครูเป็นครู
ที่ยึดมั่นใน
คุณธรรม

ครูเป็นหัวเรี่ยวหัวแรง
ในการดำเนินงานเรื่อง
การบริหารโรงเรียนของเรา
จนพึ่งตนเองได้
ผมก็เป็น
แค่เฟืองตัวหนึ่ง
ไม่ได้สำคัญ
มากไปกว่าใคร

ถ้าไม่มีครูใหญ่ให้การสนับสนุน
หรือถ้าครูทุกคนเอาแต่ขัดกัน
ผู้ใหญ่บ้านกำนัน อบต. ตลอดจน
ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือ
ก็ไปไม่รอด

ความรู้ รัก สามัคคี
นั่นต่างหากที่ทำให้
เราก้าวไปพร้อมกัน
อย่างมั่นคง

หลายวันมาแล้ว
ขวดน้ำอัดลมเปล่า
เดินทางอย่าง
ไร้จุดหมาย
งง
หลับอยู่ในตู้เย็น
ของร้านสะดวกซื้อดี ๆ
ตื่นขึ้นมาอีกที
ไหงมาอยู่ข้างถนน
รีว่า
ฝันไป
อุย...
ไม่ได้
ฝัน
เป็นอะไร
พ่อหนุ่ม
คุณป้า
แจกัน
จะไปไหน
หรือจ๊ะ
ทำท่ายังกะ
อกหัก
ผมกำลัง
งงตัวเอง
สงสัยจะถูกฟ้า
ลงทัณฑ์หรือไม่
ก็ถูกสาป
ถูกทิ้ง
มอมแมมอย่างนี้
ไม่มีเป็นอื่น
ป้าเคย
เจอมาแล้ว
....?

แต่ก่อนป้าเคยอยู่บ้านหลังใหญ่
มีคนมาเปลี่ยนดอกไม้ประดับ
ให้ทุกเช้า...
วันหนึ่งคนเปลี่ยน
ดอกไม้เผลอทำป้าแตก
ก็เลยถูกทิ้งขยะ
นิดเดียวเอง
ก็ถูกทิ้ง
เลยเหรอ
ทำใจแล้ว
ของเก่าชำรุด
ก็เป็นยังงี้
แหละ
แต่ผมน่าจะมีอะไรทำ
มากกว่าอยู่เฉย ๆ
โชคดี
พ่อหนุ่ม
ระหว่างทาง
ขวดพลาสติก
เจอของถูกทิ้ง
มากมาย
อย่าเดิน
ให้เหนื่อย
เลยพวก
มาเข้าแก๊ง
มลพิษกับ
พวกเรา
ดีกว่า
แก๊งเรา
แค่นอน
เฉย ๆ ก็มี
ผลงาน
สุมกัน
เยอะ ๆ
เข้าไว้
แล้วเราจะ
ครองโลก
.....
ขวดพลาสติก
เดินทางต่อไป
อย่างไม่ย่อท้อ
ไม่ยอมแพ้
หรอก
เราน่าจะมี
ประโยชน์
บ้าง
แถวนี้สะอาด
อากาศดี
น่าอยู่จังแฮะ
ชมรมขยะแปลงร่าง
อ๊ะ
ว้าว

แล้วขวดน้ำอัดลมเปล่า ก็ได้สร้างสรรค์ผลงานร่วมกับต้นพลูด่าง เขารู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างมากที่ได้กลับมารับใช้สังคม.. แอ่นแอ้น..
ขวดแปลงร่างสนุกจังค่ะ
ของใช้อย่างอื่นก็แปลงร่างได้
เราต้องมองอย่างลึกซึ้งของบางอย่างนำกลับมาใช้ได้อย่างดี
ไม่ว่าคนหรือสิ่งของถ้ารู้จักคุณค่าของตนวางให้ถูกที่ ก็จะฉายแววความเด่นขึ้นมา ปิ๊ง ปิ๊ง
เราจึงมีธนาคารขยะเพื่อนำขยะมาแปลงร่าง
ถูกต้องแล้วคร้าบ
ธนาคารรักษ์โลก
เป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมอีกต่างหาก
เอาขยะมาขายก็ได้เงิน นำขยะมาแปรรูปก็ยังได้เงิน
ถูกต้องอีกแล้วคร้าบ

คราวนี้ผมแย่แน่เพื่อน ผมถูกร้องเรียนเรื่องจริยธรรม เพราะดันไปพรากผู้เยาว์เข้า
ผมคงต้องออกจากราชการแน่
จะว่าไปแล้วผมก็ทำตัวไม่สมเป็นครู มัวเมาในอบายมุข เป็นหนี้เป็นสินไปทั่ว
จะให้ผมช่วยอะไรได้บ้างเพื่อน
ขอบคุณ
แต่ครูสมประสงค์ช่วยผมมาเยอะแล้ว คราวนี้เห็นจะยอมรับสภาพ
ละอายใจจริง ๆ
นี่แหละน้า ความไม่พอเพียง รู้ทั้งรู้ว่าต้องทำตัวยังไง แต่ก็ไม่เคยทำซักครั้ง
ขอบใจเพื่อน
ผมเสียใจด้วย
แต่บทเรียนครั้งนี้แพงชะมัด
วันนี้ ๕ ธันวาคม วันพ่อแห่งชาติ
ครู นักเรียน ตลอดจนชาวบ้าน ร่วมกันปลูกต้นไม้ สร้างความร่มรื่น และสิ่งแวดล้อมที่ดีในชุมชน

ผมได้ปั้นแต่งชีวิตของผมเองแล้วครับพ่อ
แม้จะเป็นครูตัวน้อยๆ ก็เป็นชีวิตที่ผม
พ่อเป็นคนดี เสียดายที่บุหรี่พรากพ่อไปก่อนวัยอันควร
ถ้าพ่อยังอยู่ พ่อต้องภูมิใจในตัวลูกแน่
คิดถึงพ่อจังเลยครับแม่

"...ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่ามีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ แม้บางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็ความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจ หรือระบบพอเพียง...พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง..."

พระราชดำรัส
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
๔ ธันวาคม ๒๕๔๑